

2020-12-15

Projekt:

TL Västerbro – hälsa & säkerhet

Uppdragsgivare:

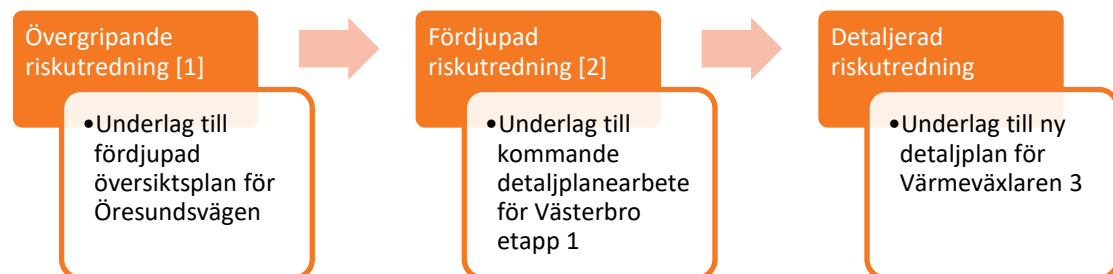
FOJAB Arkitekter AB

Detaljerad riskutredning – underlag till ny detaljplan för Värmeväxlaren 3 i Lund

I arbetet med den nya stadsdelen Västerbro i Lund avser Tetra Laval Real Estate AB att utveckla fastigheterna Separatoren 1 och Värmeväxlaren 3. Detta PM syftar att belysa störningar för hälsa och säkerhet som påverkar utvecklingen av Värmeväxlaren 3, samt hur eventuella åtgärder kan införas för att möjliggöra en samlokalisering med befintliga verksamheter.

Bakgrund

Fastigheterna Separatoren 1 och Värmeväxlaren 3 omfattas av Lunds kommuns fördjupade översiktsplan för Öresundsvägen med omnejd och den nya stadsdelen Västerbro [1]. Risker kopplat till hälsa och säkerhet har utretts i olika skeden, se Figur 1. Briab har tidigare upprättat en fördjupad riskutredning för fastigheterna inom Västerbro som omfattas av etapp 1, se [2]. I den fördjupade riskutredningen kartlades störningar inom området och hur dessa kan hanteras. I detta PM konkretiseras detta till rekommendationer för aktuellt detaljplanearbete.

Figur 1. Utfört riskutredningsarbete för fastigheterna på Västerbro. Detta PM

Tetra Pak har tidigare bedrivit verksamhet på Separatoren 1 och Värmeväxlaren 3, vilken var tillståndspliktig enligt Miljöbalken. Tetra Pak har till större del lämnat fastigheterna och andra verksamheter med industriell karaktär har etablerats där. Tetra Paks tillstånd är inte tidsbegränsat och ger bolaget rätt att återuppta bedriva tillståndspliktig verksamhet på Separatoren 1 och Värmeväxlaren 3.

För att en utveckling av Värmeväxlaren 3 ska vara möjlig med bostäder, centrumbebyggelse, samlingslokaler, service, eller liknande eller behöver AB Tetra Pak återkalla miljötillståndet för Separatoren 1 och Värmeväxlaren 3. Denna riskbedömning förutsätter därför att miljötillståndet återkallas. Nuvarande verksamheter på fastigheterna omfattas inte av AB Tetra Paks tillstånd och kan fortsätta bedriva sin verksamhet även om tillståndet återkallas.

Utvecklingsplaner för Värmeväxlaren 3

Tetra Laval Real Estate AB avser utveckla fastigheterna Separatoren 1, Värmeväxlaren 3 samt Smörkärnan 2 från industriområde till blandstad med byggnader och miljöer för bostäder, verksamheter och service. Med anledning av detta pågår för närvarande arbete med att upprätta nya detaljplaner, initialt för Värmeväxlaren 3 och Smörkärnan 2.

Planerad markanvändning inom Värmeväxlaren 3 är bostäder i form av flerbostadshus. Det planeras även för ett högkvalitativt kollektivtrafikstråk mellan Separatoren 1 och Värmeväxlaren 3. I Figur 2 visas Värmeväxlaren 3 och närliggande fastigheter inom etapp 1.

Figur 2. Situationsplan för Separatoren 1, Värmeväxlaren 3 och Smörkärnan samt intilliggande kvarter. Källa: OpenStreetMap, redigerad av Briab.

Störningar/påverkan vid utvecklingen av Värmeväxlaren 3

Den fördjupad riskutredning för fastigheterna inom Västerbro [2] identifierar följande möjliga verksamheter som kan påverka Värmeväxlaren 3:

- Industriell verksamhet på Separatoren 1.
- Läkemedelsindustri och livsmedelsindustri (Inpac Pharma) på Länsmannen 1.
- Drivmedelsstation (OKQ8) för Förlaget 2.

Det förutsätts att AB Tetra Paks nu gällande miljötillstånd återkallas och bedömningen av störningar och påverkan utgår från sådana verksamheter som nu gällande detaljplan för Separatoren 1 tillåter. Fastigheten kan enligt detaljplanen användas för industriändamål och de verksamheter som idag finns på fastigheten är att beakta som småindustri av icke-störande karaktär.

Ingen av verksamheterna på Separatoren 1 är anmälningspliktiga eller tillståndspliktiga enligt miljöbalken. Det finns inte heller någon verksamhet som har ett tillstånd till hantering av brandfarliga varor.

Inpac Pharma på Länsmannen 1 tappas bland annat upp starksprit i mindre flaskor (livsmedel) samt paketerar medicin och probiotiska produkter (läkemedel). OKQ8 har en station för drivmedelsförsäljning i korsningen Bryggaregatan/Kung Oskars väg.

De identifierade störningarna vid utvecklingen är Värmeväxlaren 3 är:

- ◆ Hantering av brandfarliga varor
- ◆ Transport av farligt gods
- ◆ Buller

Hantering av brandfarliga varor

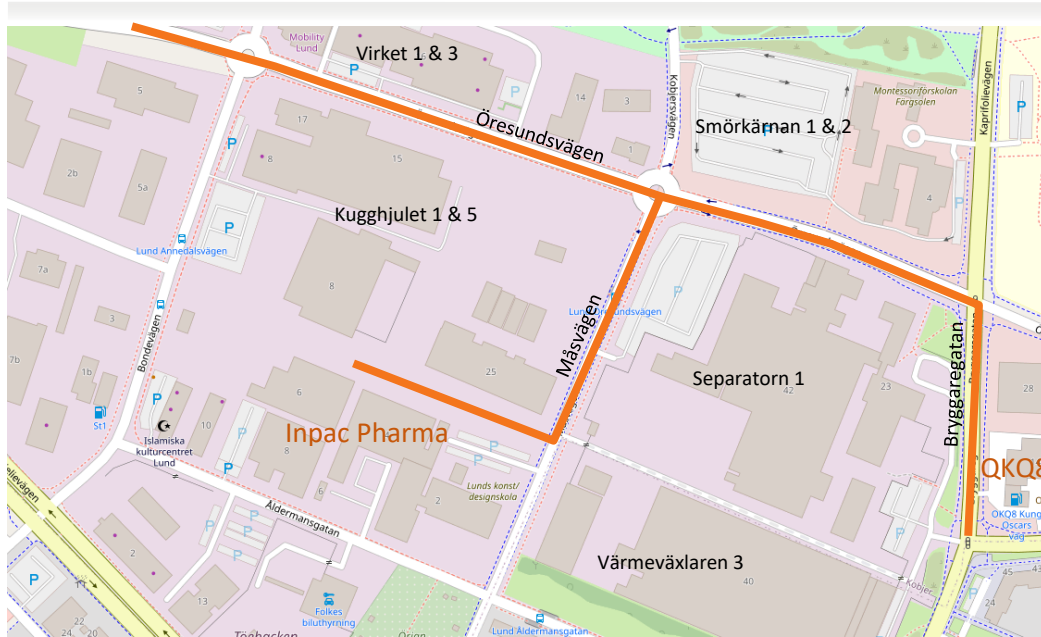
Behovet av skyddsavstånd med anledning av hantering av brandfarliga varor beror på hanterade mängder och hur de hanteras. Rekommenderade skyddsavstånd understiger oftast 25 meter från exempelvis byggnaden där hanteringen sker, eller förvaringsplatsen utomhus. Det är möjligt med relativt enkla byggnadstekniska åtgärder minska på dessa skyddsavstånd.

Hanteringen av brandfarlig vara inom Inpac Pharma samt OKQ8 sker på tillräckligt stora avstånd för att inte medföra begränsningar i markanvändningen eller införandet av säkerhetshöjande åtgärder.

Verksamheterna på Separatoren 1 hanterar för närvarande inte tillståndspliktiga mängder av brandfarliga varor. Om en verksamhet söker tillstånd för sådan hantering i framtiden går det att kombinera med annan markanvändning på intilliggande fastigheter givet att vissa säkerhetsåtgärder vidtas. Sker hanteringen på större avstånd än 25 m anses den vara betryggande, vilket även är fallet om förvaring sker i rum utförda i viss brandteknisk klass. I tillståndsansökan sker en prövning mot omgivningen och införandet av eventuella säkerhetsåtgärder villkoras i tillståndet.

Transport av farligt gods

Transport av farligt gods sker på via Öresundsvägen och Måsvägen till Inpac Pharma och via Öresundsvägen och Bryggaregatan till OKQ8, se Figur 3.

Figur 3. Transport av farligt gods i anslutning till Värmeväxlaren 3. Källa: OpenStreetMap, redigerad av Briab.

På Bryggaregatan sker transporter av farligt gods (drivmedel). Avståndet till den del av Bryggaregatan där drivmedelstransporter till OKQ8 framförs är tillräckligt för att det inte ska kräva begränsning i markanvändningen.

På Måsvägen nordväst om fastigheten sker cirka en leverans med tankbil i veckan till Inpac Pharma på Länsmannen 1. Tankbilen innehåller alkoholhaltig dryck (40 %) vilken klassas som brandfarlig vätska. Påverkan på Värmeväxlaren 3 från transportererna av farligt gods begränsas till en mindre del i fastighetens nordvästra del, där transportererna svänger av från Måsvägen. De styckegodstransporter som förekommer bedöms inte medföra sådan påverkan att det krävs särskild hänsyn eller begränsningar vid utvecklingen.

Även om det låga antalet transporter av farligt gods på Måsvägen medför en acceptabel risknivå behöver det visas hänsyn till potentiella konsekvenser av en olycka. Följande försiktighetsmått/åtgärder kan beaktas för att på enkla och rimliga sätt hantera konsekvenserna:

- Ytor för stadigvarande utomhusvistelse för barn (skolgård eller förskola) eller vårdbehövande bör inte placeras i direkt anslutning till Måsvägen vid infarten till Inpac.
- Ytterväggar inom 15 m från Måsvägen vid infarten till Inpac bör utföras i obrännbart material, alternativt uppfylla lägst brandteknisk klass EI 30 (inkl. fönster). Fönster får vara öppningsbara.
- ♦ Vägåtgärder så som trottoarkanter placeras så att utsläpp inte rinner in på Värmeväxlaren 3.

Buller

AB Tetra Paks nu gällande miljötillstånd omfattar villkor för buller till närmaste bostad. Då utredningen utgår från att tillståndet återkallas görs ingen bedömning av den rätt till bullerpåverkan som tillståndet medger.

Detaljplanen för Separatorn 1 medger industriändamål och idag finns ett antal verksamheter där av industriell icke-störande karaktär. Omfattningen av verksamheternas genererade bullernivåer behöver utredas innan slutsatser om påverkan på bostadsbebyggelse på Värmeväxlaren 3 kan dras.

Kollektivtrafikstråket mellan fastigheterna behöver utredas avseende bullerpåverkan. Om det visar sig att kollektivtrafikstråket medför större påverkan mot bostadsbebyggelsen än industriverksamheterna på Separatorn 1 bör åtgärder som fokuserar på kollektivtrafikstråket rimligen kunna omfatta även påverkan från industriverksamheterna.

Inom kv. Länsmannen är det främst Inpac Pharma och LSI Group som genererar buller. Avståndet mellan dessa verksamheter och Värmeväxlaren 3 är över 75 meter varvid bullernivåerna bör kunna anses vara låga.

Slutsatser

En utveckling av Värmeväxlaren 3 till bostadsbebyggelse utgår från att det miljötillstånd som AB Tetra Pak har för Separatorn 1 och Värmeväxlaren 3 återkallas. Bedömningarna i detta PM har därför utgått från de verksamheter som idag är etablerade i anslutning till Värmeväxlaren 3 samt den markanvändning som nu gällande detaljplaner där medger.

Hantering av brandfarlig vara sker idag på betryggande avstånd. Om sådan hantering i framtiden blir aktuell på kortare avstånd än 25 m krävs att verksamheten inför säkerhetsåtgärder som möjliggör en hantering på aktuellt avstånd. Exempel på sådana åtgärder är att förvaringen av brandfarliga varor sker i särskilt brandsäkra utrymmen. När verksamheter söker tillstånd för hantering av brandfarliga varor kommer tillståndet att prövas mot då gällande förutsättningar och krav på eventuella säkerhetsåtgärder att villkoras i tillståndet.

En mindre del av Värmeväxlaren 3, närmast infarten till Inpac Pharma, påverkas av transporter av farligt gods. Även om det låga antalet transporter medför en acceptabel risknivå behöver det visas hänsyn till potentiella konsekvenser av en olycka. Genom begränsad utomhusvistelse för känsliga personer, väggåtgärder så som trottoarkanter och byggnadsåtgärder som brandskyddade fasader kan konsekvenserna på ett enkelt och rimligt sett hanteras.

Bullerpåverkan från Separatorn 1 är svår att kvantifiera utan att närmare studera verksamheterna som finns där. Om det visar sig att kollektivtrafikstråket medför större påverkan mot bostadsbebyggelsen än industriverksamheterna på Separatorn 1 bör åtgärder som fokuserar på kollektivtrafikstråket rimligen även kunna omfatta påverkan från industriverksamheterna.

Sammanfattningsvis kan en utveckling av Värmeväxlaren 3 mot bostadsbebyggelse genomföras på ett betryggande sätt. Den enda påverkan från industriell verksamhet på intilliggande fastigheter som behöver utredas är bullerpåverkan. Därutöver bör utformningen av kvarterets nordvästra del studeras i detalj för att anpassas till förekomsten av transport av farligt gods till Inpac Pharma (Länsmannen 1).

Briab – The right side of risk

Håkan Niva
Brandingenjör, civilingenjör riskhantering

Fredrik Nystedt
Tekn. lic, brandingenjör

Referenser

- [1] Lunds kommun, "Fördjupning av översiktsplanen för Öresundsvägen med omnejd - Västerbro, Södra Gunnesbo, Traktorvägen, Pilsåker och Norra Värpinge," Stadsbyggnadskontoret, 2018.
- [2] Briab Brand & Riskingenjörerna AB, "Öresundsvägen, Lund - Fördjupad riskutredning (ver. 2)," Malmö, 2020.